

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044/45-11(8)
Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы пәнінің жұмыс бағдарламасы	18 беттің 1 беті

«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы
Пәннің жұмыс бағдарламасы «Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы»
«БВ10103-Стоматология» білім беру бағдарламасы

1.	Пән туралы жалпы мағлұмат		
1.1	Пәннің коды: OSP 4301	1.6	Оқу жылы: 2024-2025
1.2	Пәннің атауы: Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы	1.7	Курс:4
1.3	Пререквизиттер: Стоматологиядағы материалтану	1.8	Семестр:7
1.4	Постреквизиттер: Турақты протездеу	1.9	Кредит саны (ECTS): 5 (150)
1.5	Цикл: КП	1.10	Компонент: ТК
2.	Пәннің сипаттамасы		
Ортопедиялық стоматология тарихы. Халыққа ортопедиялық стоматологиялық көмекті ұйымдастыру. Ортопедиялық стоматология клиникасындағы медициналық құжаттама Шайнау-сөйлеу аппаратының функционалдық анатомиясы. Ортопедиялық науқастарды тексерудің негізгі және қосымша әдістері. Ортопедиялық емдеуді қажет ететін тіс-жақ жүйесі ауруларының жалпы симптоматологиясы. Тіс протездерінің түрлері және олардың сипаттамасы. Тұрақты тіс протездерін дайындау техникасы			
3.	Жиынтық бағалау нысаны		
3.1	Тестілеу+	3.5	Курстық
3.2	Жазбаша	3.6	Эссе+
3.3	Ауызша	3.7	Жоба+
3.4	ОҚПЕ /ОҚКЕ немесе Тәжірибелік дағдыларды қабылдау +	3.8	Басқа (көрсету)
4.	Пәннің мақсаты		
Ортопедиялық науқастарды тексеру және диагностикалауда, тіс протездерін жасау және таңдауда, тістің жоғалуы, аномалиялардың болуы, жарақат алу және басқа да себептер салдарынан бұзылған тіс-жақ жүйесінің барлық органдарының қалыпты қызметін қалпына келтіруде білім мен дағдыларды қалыптастыру.			
5.	Оқытудың соңғы нәтижелері (пәннің ОН)		
ОН1	Қалыптарды алу әдістерінде, жоғарғы және төменгі жақ модельдерін құюда, модельдерді окклюдаторға орнатуда, анатомиялық бет доғасын өлшеуде, артикулятормен жұмыс жасауда дағдыларды қолданады.		
ОН2	Аппараттарды пайдалана отырып, функционалдық сынамаларды жүргізуде білім мен дағдыларды көрсетеді. (гнатодинамометр, электромиограф, мионометр)		
ОН3	Одонтопародонтограмманы құрастыру мен толтыруда, ортопедиялық қабылдауда медициналық құжаттаманы жүргізуде білім мен дағдыларды көрсетеді.		
ОН4	Ересектердегі, жүкті әйелдердегі және балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне және тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының алдын алу рөліне әсерін анықтау критерийлерін біледі .		
ОН5	Әріптестерімен және сыныптастарымен тиімді қарым-қатынас жасайды, командада жұмыс істей алады, бағынуды сақтайды.		
ОН6	Рентгенограммаларды, ортопантограммаларды түсіндіреді, модельдерде және рентгенограммалар арқылы алдын ала диагноз және емдеу жоспарын жасайды.		
5.1	Пәннің ОН	Пәннің оқыту нәтижелерімен байланысты, ББ оқыту	

1	Дәріс. Ортопедиялық стоматология тарихы. ОЖ пәні мен есептері. Шайнау-сөйлеу аппаратының негізгі буындары.	Ортопедиялық стоматология тарихы. ОЖ пәні мен есептері. Шайнау-сөйлеу аппаратының негізгі буындары.	ОН1, 2	1	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Мамандыққа кіріспе. Шайнау-сөйлеу аппаратының функционалдық анатомиясы.	- шайнау-сөйлеу аппаратының негізгі буындары - орган, тіс-жақ жүйесі, аппарат - жақ және альвеолярлы бөліктер, самай-төменгі жақ буыны - жоғарғы жақ - төменгі жақ - самай-төменгі жақ буыны.	ОН2, 4,5	2	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарлама лық бақылау.
	БООЖ/БӨЖ Тіс-жақ жүйесінің анатомиясы және физиологиясы.	- тістер мен тісқатарлары (тісдоғалары) - пародонттың құрылысы мен қызметі - тіс- жақжүйесі құрылысының ерекшеліктері.	ОН1, 3	1/8	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету	Ауызша сұрау, бағдарлама лық бақылау.
2	Дәріс. Төменгі жақтың биомеханикасы.	- артикуляция. - окклюзия және оның түрлері. - тістеу және оның түрлері (физиологиялық, аномалиялық және патологиялық).	ОН2, 4	1	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Шайнау және жұту функциясының рөлі, жергілікті травматологиялық факторлар, периодонттағы патологиялық процестердің дамуында тістердің ішінара болмауы.	- шайнау-сөйлеу аппаратының функциялары - төменгі жақтың тік қозғалысы - төменгі жақтың сагитталды қозғалысы - төменгі жақтың трансверзалды қозғалысы - шайнау және жұту - дыбыс шығару, сөйлеу, тыныс алу	ОН3, 5,6	2	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарлама лық бақылау.

	БООЖ/БӨЖ Шайнау-сөйлеу аппаратының функциялары.	- шайнау және жұту - дыбыс шығару, сөйлеу, тыныс алу	ОН2, 3	1/8	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
3	Дәріс. Графикалық әдістер төменгі жақтың шайнау қимылдарын зерттеу. СТЖБтексеру.	бұлшықеттер, бұлшықет күші, шайнау қысымы - шайнайтын бұлшық - мимикалық бұлшықеттер - шайнау қысымы электромиография. гнатодинамометрия.	ОН2, 4	1	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Электромиография. Гнатодинамометрия. СТЖБ құрылымы мен қызметі. СТЖБ рентгендік семиотикасы.	- шайнау қысымы электромиография.гнато динамометрия.СТЖБ рентгенсемиотикасы.	ОН1, 6	2	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
	БООЖ/БӨЖ СТЖБ құрылымы мен қызметі.	СТЖБ анатомиясы және физиологиясы.	ОН4	1/8	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
4	Дәріс. Ортопедиялық стоматологияда қолданбалы маңызы бар ауыз қуысының шырышты қабығының құрылымдықерекшеліктері.	Ауыз қуысының әртүрлі бөліктеріндегі АҚШҚ-ның анатомиялық гистологиялық құрылымы. Ауыз қуысының шырышты қабығының жас ерекшеліктері, функциялары.	ОН1, 3	1	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Макро және микро құрылым,ерін,бет,тіл, десна. ОБӨЖ клиникалық морфологиясы.	Макро және микро құрылым, ерін, бет, тіл.Клиникалық морфологиясы. Қызыл иектің биотиптері. Нұсқа және жас морфологиясы.	ОН3, 4,5	4	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
	БООЖ/БӨЖ Шайнау-сөйлеу	Шайнау-сөйлеу аппараты ауруларының	ОН2	1/6	Тақырыпты талқылау,	Ауызша сұрау,

	аппараты ауруларының жіктелуі.	жіктелуі.			презентацияны көрсету	бағдарлама лық бақылау.
5	Дәріс. Тіс-жақ жүйесі буындарының функционалдық- морфологиялық байланысы қалыпты. (окклюдаторы, артикуляторы).	Тіс қатарларының тұрақтылығын қамтамасыз ететін факторлар. Тіс қатарларының окклюзиялық беті. Пародонттың жүктемеге төзімділігі. Тіссіз альвеолярлы бөлікті тексеру. Тіс қатарларының шайнау тиімділігін зерттеу. Төменгі жақтың қозғалыстарын имитациялайтын құрылғылар.	ОН1, 3	1	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Науқасты ортопедиялық стоматология клиникасында тексеру. Ауыз қуысының шырышты қабығын, тіс-жақ жүйесінің бұлшықеттерін зерттеу әдістері. Клиникада көмек көрсету.	- Клиникалық зерттеу әдістері. - Науқастан сұрау (анамнез) - Науқасты сыртқы тексеру - СТЖБ және жақтың бұлшық еттерін қызметін тексеру - Ауыз қуысын тексеру - Жақ сүйектерінің диагностикалық модельдерін зерттеу - Параклиникалық зерттеу әдістері - Аспаптық зерттеу әдістері - Рентгенологиялық тексеру әдістері - Зертханалық зерттеу әдістері.	ОН5, 6	4	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарлама лық бақылау.
	БООЖ/БӨЖ Этика, деонтология, дәрігердің жұмыс орнындағы эргономика, медициналық құжаттама.	Дәрігердің жұмыс орнындағы этика, деонтология, эргономика. - Ауру тарихы	ОН1	1/6	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету	Ауызша сұрау, бағдарлама лық бақылау.

		(амбулаториялық карта). Одонтопародонтограмм а				
6	Дәріс. Ортопедиялық емдеуге жататын негізгі стоматологиялық аурулардың семиологиясы (симптоматологиясы). Осы аурулардың рентгенсемиотикасы	1) ішінара қайталама адентия, коронка бөлігінің толық ақауы 2) ішінара қайталама адентия, патологиялық өшірілу (тік форма) алдыңғы тістер топтары; 3) алдыңғы тістер тобының ішінара қайталама адентиясы, патологиялық өшірілуі (көлденең нысаны), окклюзиялық биіктігінің 4 мм төмендеуі; 4) төменгі жақта толық қайталама адентия және жоғарғы жақта ішінара;	ОН2, 3	1	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Клиникалық көрініс, әртүрлі патологиялық жағдайлардың симптоматологиясы.	- Диагноз және болжам. Диагноз, дифференциалды диагноз. - Тіс тәжінің ақаулары - Тістің ішінара жоғалуы - Тіс қатарларының окклюзиялық бетінің деформациясы - Тіс тазалығының жоғарылауы - Травматикалық окклюзия - Тістің толық жоғалуы	ОН2, 6	3	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
	БӨӨЖ/БӨЖ Ауру тарихын ресімдеумен стоматологиялық науқастың анамнезін жинау. Жетекшілік ететін ортопедиялық науқастардың жергілікті мәртебесінің	Ауру тарихын ресімдеумен стоматологиялық науқастың анамнезін жинау. Жетекшілік ететін ортопедиялық науқастардың жергілікті мәртебесінің	ОН1, 3	1/7	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.

7	сипаттамасы. Дәріс. Ортопедиялық емдеуге жататын негізгі стоматологиялық аурулардың семиологиясы (симптоматологиясы). Осы аурулардың рентгенсемиотикасы.	сипаттамасы. Тіс-альвеолярлы аномалиясы - Жақ көлемінің ауытқулары. - Бас сүйегіндегі жақ позициясының ауытқулары. - Тіс қатарларының (доғалардың) арақатынасының аномалиялары. - Тіс қатарларының (доғалардың) пішіні мен көлемінің аномалиялары. - Жекелеген тістердің аномалиялары. - Жарақаттар, туа біткен және жүре пайда болған ақаулар және бет деформациясы. - Шайнау бұлшықеттерінің парафункциялары.	ОН2, 3	1	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
	Тәжірибелік сабақ. Ортопедиялық стоматология клиникасында әртүрлі патологиялық жағдайлары бар науқастарды алдын-алу және емдеу принциптері.	- Дәрігерлік қабылдау мәдениеті. Пациенттердің психомедикментозды дайындығы. - Ортопедиялық стоматологиялық қабылдаудағы ауырсынуды басу. - Асептика, антисептика және дезинфекция. - Емдеуді жоспарлау және оның есептері.	ОН1, 2	2	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
	БООЖ/БӨЖ Аралық бақылау № 1			1/8	жазбаша	жазбаша жауаптарды бағалау
8	Дәріс. Шайнау қысымы. Окклюзиялық жарақат, травматикалық түйін. Травматикалық окклюзия және оның клиникалық белгілері.	Пародонтит, жалпыланған түрі; ошақты пародонтит — терең тістеу, тікелей травматикалық торап; ішінара қайталама адентия — ошақты пародонтит — шағылысқан травматикалық торап, төменгі жақтың	ОН2, 5	1	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы		044/45-11(8)
Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы пәнінің жұмыс бағдарламасы		18 беттің 8 беті

		дистальды ығысуы, окклюзиялық биіктіктің төмендеуі, Костен синдромы.				
	Тәжірибелік сабақ. Самай-төменгі жақ буынының аурулары	- Деформациялаушы артроз (остеоартроз) - СТЖБ бұлшықет-буын дисфункциялары - СТЖБ-ның үйреншікті шығуы мен сублюксациясы	ОН5, 6	4	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
	БООЖ/БӨЖ Ересектердегі тістердің, тіс қатарларының және жақ сүйектерінің ауытқулар.	Аномалиялардың жіктелуі. Этиологиясы. Патогенез.	ОН2, 3	2/5	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
9	Дәріс. Периодонтит кезіндегі окклюзиялық қатынастарды қалыпқа келтіру.Қолданылатын негізгі емдік құралдар ортопедиялық стоматологияда адамдар .Ошақтық пародонтитті ортопедиялық емдеу. Емдеу әдісін таңдаудың клиникалық-биологиялық және биомеханикалық негіздері.	Окклюзиограмма. Селективті тегістеу, ортодонтикалық емдеу әдістері мен уақытша шиналау көрсеткіштері, әдістері және емдік әсері. Тікелей шиналаушы протездерді, тіс протездерін; шиналаушы емдік аппараттар мен протездерді қолданудың профилактикалық мәні; ортопедиялық мақсаттарға арналған аппараттар; бет жарақаттары кезінде қолданылатын аппараттар; жақ және бет протездері.	ОН2, 7	2	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Протездеу алдында алдын ала емдеу. Клиникада көмек көрсету.	Науқасты протездеу алдында ауыз қуысында сауықтыру шаралары. Пародонтпен ауыратын науқастармен тістерді алып тастаудағы	ОН5, 7	3	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.

		дәрігердің тактикасы. Альвеолярлы өсіндінің (бөлігінің) пішінін түзету				
	БООЖ/БӨЖ Бедерлер мен бедерлі материалдар.	Жіктеу, қолдану көрсеткіштері. Баспа қасықтары және олардың түрлері. Баспа материалдарына қойылатын талаптар.	ОН2, 4	1/6	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету	Ауызша сұрау, бағдарлама лық бақылау.
10	Дәріс. Жалпыланған пародонтитті ортопедиялық емдеу. Периодонтальды ауруды ортопедиялық емдеу. Травматикалық окклюзия және оның клиникалық белгілері. Жалпыланған пародонтит және пародотоз кезінде тұрақты шиналау аппараттары мен протездерді қолдану ерекшеліктері.	Тістерді сақтау және тістердің ішінара болмауы кезіндегі емдеу ерекшеліктері. Шиналар мен протездердің дизайн ерекшеліктерін таңдауды негіздеу. Шайнау қысымының амортизаторларының мәні мен түрлері.	ОН3, 5,7	2	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Ошақтық пародонтитті ортопедиялық емдеу. Селективті тегістеу. Тістің клиникалық тәжінің ішінара бұзылуы, клиникасы, диагностикасы, емі.	Алынбайтын каппалық, тәждік, қалпақтық және жартылай қаңқалы шиналар және алмалы- салмалы шиналаушы протездер. Дайындаудың Клиникалық- зертханалық кезеңдері. Тұрақтандыру түрлері. Емдеудің жақын және алыс нәтижелері. Селективті тегістеу техникасы мен алгоритмдері. Клиникалық тіс тәжін ішінара бұзатын	ОН5, 6	4	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарлама лық бақылау.

		науқастарды тексерудің ерекшеліктері.				
	БООЖ/БӨЖ Тіс қатарларының деформациясы. Тіс тәжінің ақауларын ауыстыру.	Сыныптау. Қойындылар, қабаттасулар, inlay, onlay, overlay. Қойындылар үшін дайындық ерекшеліктері.	ОН5, 7	2/4	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
11	Дәріс. Пластмассадан, биокерамикадан жасалған жасанды тәжмен тістің қатты тіндерінің патологиясын емдеуге көрсеткіштер.. металлсыз керамика.Тіс протездерінің әртүрлі конструкцияларымен ортопедиялық емдеу кезінде одонтопрепараттау.	Жасанды тәждерді жасау мақсаттары. Жасанды тіс тәждерінің түрлері, оларды қолдану көрсеткіштері мен қарсы көрсетілімдері. Клиникалық кезеңдердің ерекшеліктері. Тіс препараты кезінде анестезияға арналған көрсеткіштер. Ауырсынуды басу, асқынулардың алдын алу. Тіс тіндері мен науқастың денесінің препаратқа реакциясы.Қауіпсіздік аймақтары. Тіс қабырғаларының қалыңдығы. Дайындау әдістері мен режимдері. Таңдау алгоритмі.	ОНЗ, 5	2	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тістердің қатты тіндерінің патологиясын қойындылармен, түйреуіштермен емдеуге арналған көрсеткіштер. Тістердің қатты тіндерінің патологиясын винирлермен емдеу көрсеткіштері. Клиникада көмек	Тісті дайындау әдісі. Клиникалық кезеңдердің ерекшеліктері. Бекітуге арналған цемент түрлері. Бекітуге арналған цементтерге қойылатын талаптар.	ОНЗ, 6	3	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.

	көрсету. БООЖ/БӨЖ Абразивті материалдар. Кесу, абразивті құралдар. Жасанды тәжді тірек тісіне бекітуге арналған материалдар.	Түрлері, талаптары. Әсер ету механизмі, таңдау көрсеткіштері.	ОН2, 4	1/6	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
12	Дәріс. Ортопедиялық емдеудегі мүмкін қателер мен асқынулар. Алдын алу шаралары.	Ортопедиялық стоматологиядағы жаңа құрылымдық материалдар. Металдардан, акрил Пластмассадан, фарфордан және металл керамикадан жасалған протездерді пайдалану кезіндегі асқынулардың алдын алу.	ОН2, 7	1	Шолу, жазып алу.	Кері сауалнама
	Тәжірибелік сабақ. Тістің тәж бөлігін металл (штампиталған) тәжге дайындау әдісі. Металл-керамикалық тәждерді өндіруде тістерді депульпациялауға арналған көрсеткіштер. Қауіпсіздік аймақтары.	Тісті дайындау әдісі. Клиникалық кезеңдердің ерекшеліктері.	ОН3, 5	3	Тақырыпты талқылау, презентацияны көрсету.	Ауызша сұрау, бағдарламалық бақылау.
	БООЖ/БӨЖ Аралық бақылау №2		ОН1, 2	2/6	жазбаша	жазбаша жауаптарды бағалау
Аралық сынақты өткізу және дайындалу				15		
9.	Оқыту әдістері және бақылау түрлері					
9.1	Дәріс	Шолу, кері байланыс (блиц-сауалнама)				
9.2	Тәжірибелік сабақ	Тәжірибелік жұмыстарды орындау. Тәжірибелік жұмыстарды орындалуын бағалау				
9.3	БӨЖ/ОБӨЖ	Эссе				
9.4	Аралық бақылау	жазбаша, жазбаша жауаптарды бағалау				
10.1	Пәнінің оқыту нәтижелерінің бағалау критерийлері					

№	Пәннің ОН	Қанағаттанарлы қсыз	Қанағаттанарлы қ	Жақсы	Өте жақсы
ОН1	Қалыптарды алу әдістерінде, жоғарғы және төменгі жақ модельдерін құюда, модельдерді окклюдаторға орнатуда, анатомиялық бет доғасын өлшеуде, артикулятормен жұмыс жасауда дағдыларды қолданады.	1) Құймаларды алу техникасын, жоғарғы және төменгі жақ модельдерін құюды білмейді 2) Окклюдатор мен артикулятордың жұмысындағы айырмашылықты білмейді 3) Анатомиялық бет доғасының өлшеулерінің мақсаты мен қолданылуын білмейді.	1) Жоғарғы және төменгі жақ үлгілерін құю кезінде құймаларды алу кезінде қиындықтарға тап болады. 2) Окклюдатор мен артикулятордың жұмысындағы айырмашылықты біледі. 3) Анатомиялық бет доғасының өлшеулерінің мақсаты мен қолданылуын білмейді	1) Жоғарғы және төменгі жақтардың үлгілерін құю, құю техникасын толық білмейді 2) Мұғалімнің көмегімен окклюдаторға және артикуляторға модельдер орнатады. 3) Анатомиялық бет доғасының өлшеулерінің мақсаты мен қолданылуын біледі	1) Жоғарғы және төменгі жақ модельдерін құю және құймаларды алу техникасын меңгерген. 2) Модельдерді окклюдаторға және артикуляторға орнатады. 3) Анатомиялық бет доғасының өлшеулерінің мақсаты мен қолданылуын біледі.
ОН2	Аппараттарды пайдалана отырып, функционалдық сынамаларды жүргізуде білім мен дағдыларды көрсетеді. (гнатодинамометр, электромиограф, миононометр)	1) ТЖЖ функционалдық диагностикасына арналған аппараттардың мақсатын білмейді (гнатодинамометр, электромиограф, миононометр) 2) Аппараттарды пайдалана отырып функционалдық сынамалар жүргізу техникасын білмейді.	1)ТЖЖ функционалдық диагностикасы үшін аппараттардың (гнатодинамометр, электромиограф, миононометр) мақсатын түсінуде қиындықтарға тап болады 2) Аппараттарды пайдалана отырып, функционалдық сынамалар жүргізу техникасын білмейді.	1) ТЖЖ функционалдық диагностикасына арналған аппараттардың мақсатын біледі (гнатодинамометр, электромиограф, миононометр) 2) Аппараттарды пайдалана отырып, функционалдық сынамалар жүргізу техникасын толық білмейді.	1) ТЖЖ функционалдық диагностикасына арналған аппараттардың мақсатын біледі (гнатодинамометр, электромиограф, миононометр) 2) Аппараттарды пайдалана отырып функционалдық сынамалар жүргізу техникасын меңгерген.
ОН3	Одонтопародонтограмманы құрастыру мен толтыруда, ортопедиялық қабылдауда медициналық құжаттаманы жүргізуде білім мен дағдыларды көрсетеді.	1) Одонтопародонтограмманы жұмыс істей алмайды. 2) Ортопедиялық қабылдауда стоматологиялық науқастың амбулаториялық картасын толтыра алмайды.	1) Одонтопародонтограмманы түсіну және толтыру қиынға соғады. 2) Ортопедиялық қабылдауда стоматологиялық науқастың амбулаториялық картасын кеңестермен толтырады.	1) Оқытушының көмегімен одонтопародонтограмманы жасайды және толтырады. 2) Ортопедиялық қабылдауда стоматологиялық науқастың амбулаториялық картасын кеңестермен толтырады.	1) Пациентті тексеру кезінде алынған деректерді пайдалана отырып, одонтопародонтограмманы дербес жасайды және толтырады. 2) Ортопедиялық қабылдауда стоматологиялық науқастың амбулаториялық

					картасын дербес толтырады.
ОН4	Ересектердегі, жүкті әйелдердегі және балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне және тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының алдын алу рөліне әсерін анықтау критерийлерін біледі .	1) Ересектердегі, жүкті әйелдер мен балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне әсерін білмейді. 2) Тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының профилактикасын ың рөлін білмейді.	1) Ересектердегі, жүкті әйелдер мен балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне әсерін ішінара біледі. 2) Тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының профилактикасын ың рөлін ішінара біледі.	1) Ересектердегі, жүкті әйелдер мен балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне әсерін біледі. 2) Тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының профилактикасын ың рөлін біледі.	1) Ересектердегі, жүкті әйелдер мен балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне әсер ету дәрежесін анықтай алады. 2) Тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының профилактикасын ың рөлін біледі.
ОН5	Әріптестерімен және сыныптастарымен тиімді қарым-қатынас жасайды, командада жұмыс істей алады, бағынуды сақтайды.	1) Әріптестерімен және сыныптастарымен сирек қарым-қатынас жасайды, бағынуды сақтайды. 2) Топтық жұмысқа қатыспайды.	1) Әріптестерімен және сыныптастарымен сирек қарым-қатынас жасайды, бағынуды сақтайды. 2) Топтық жұмыста пассивті.	1) Әріптестерімен және сыныптастарымен қарым-қатынас жасайды, бағыныстылықты сақтайды. 2) Командада жұмыс істейді.	1) Әріптестерімен және сыныптастарымен тиімді қарым-қатынас жасайды, бағынуды сақтайды. 2) Командада белсенді жұмыс істейді, көшбасшының қасиеттерін көрсетеді
ОН6	Рентгенограммаларды, ортопантограммаларды түсіндіреді, модельдерде және рентгенограммалар арқылы алдын ала диагноз және емдеу жоспарын жасайды.	1) Рентген және ортопантограммаларды оқи алмайды. 2) Алдын ала диагноз қою және емдеу жоспары үшін ақпарат жинай алмайды.	1) Тіпті мұғалімнің көмегімен рентгенограмманы, ортопантограмманы оқуда қиындықтарға тап болады. 2) Алдын ала диагноз қою үшін тексеру деректерін және емдеу жоспарын салыстыра алмайды.	1) Оқытушының көмегімен рентгенограммаларды, ортопантограммаларды түсіндіреді 2) Модельдерде және рентгенография көмегімен қателіктермен алдын ала диагноз және емдеу жоспарын жасайды.	1) Рентгенограммаларды, ортопантограммаларды еркін түсіндіреді 2) Модельдерде және рентгенографияны қолдана отырып, алдын-ала диагноз және емдеу жоспарын дұрыс жасайды.

10.1 Бағалау критерийлері

Әріптік жүйемен	Балл жиынтығы	Пайызбен	Дәстүрлі баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A -	3,67	90-94	
B +	3,33	85-89	Жақсы

B	3,0	80-84	Қанағаттанарлық
B -	2,67	75-79	
C +	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	
C -	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	Қанағаттанарлықсыз
FX	0,5	25-49	
F	0	0-24	

Эссені бағалау парағы

Студенттің ТАЖ _____

Группасы _____

№ п / п	Бағалау критерийлері	деңгейі				
		Тама ша	Өте жақ сы	Жа қс ы	Түзету ді қажет етеді	Қабы лд анбай д ы
1.	Берілген тақырыпқа сәйкестігі	20	20	15	10	0
2	Нақты материалға сүйене отырып, өзінің көзқарасын көрсетті және дәлелдеді	20	15	15	10	0
3	Материалды қысқаша, анық және айқын көрсетті	20	20	15	10	0
4	Схема элементтері арасындағы өзара байланысты құра білу	20	15	15	10	0
5.	Академиялық жазу мәдениетін көрсетті	20	15	15	10	0
	барлығы	100	85	75	50	0

Студентті Ауызша /жазбаша/ сұрауды бағалау парағы

Студенттің ТАЖ _____

тобы _____

№ п/ п	Бағалау белгілері	деңгейі				
		Тамаша	Өте жақсы	Жақс ы	Түзетуді қажет етеді	Жауап жоқ
1.	Тақырыпты түсіну деңгейі	20	17	15	10	0
2.	Логикалық ойлау және	20	17	15	10	0

	негізделген қорытынды шығару деңгейі					
3.	Айтылатын материалдың қойылған сұраққа сәйкестігі	10	8,5	7,5	5	0
4.	Жауапта барлық қажетті теориялық фактілердің болуы	20	17	15	10	0
5.	Жауапты дұрыс жинақталған мысалдар-мен иллюстрациялау	10	8,5	7,5	5	0
6.	Профессионалды терминологияны қолдана білу	10	8,5	7,5	5	0
7.	Жалпы сөйлеу/жазу мәдениетін көрсетті	10	8,5	7,5	5	0

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критерийлері
Ауызша сұрау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Білім алушы жауап беру кезінде оқытылатын пәннің теорияларын, тұжырымдамаларын және бағыттарын басшылыққа алып, оларға сыни баға бере алса, сонымен қатар басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін пайдалана отырып қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Жауап беру барысында білім алушы өрескел қателіктер жібермеген болса,бірақ жауап беру кезінде жіберген сәйкессіздікті немесе аса маңызды емес қателіктерді өз күшімен түзете алып, оқытушының көмегімен бағдарламалық материалды жүйелей алса қойылады
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Жауап беру кезінде білім алушы түбегейлі қателіктер жіберсе, тек мұғалім көрсеткен оқу әдебиетімен шектеліп, материалды жүйелеуді орасан қиыншылықпен орындаған болса қойылады
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Жауап беру кезінде білім алушы өрескел қателер жіберсе, сабақтың тақырыбы бойынша негізгі әдебиеттермен жұмыс істемеген болса, гистология мен физиология бойынша ғылыми терминологияны дұрыс қолдана алмаған жағдайда қойылады.

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044/45-11(8)
Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы пәнінің жұмыс бағдарламасы	18 беттің 16 беті

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критерийлері
Тәжірибелік жұмысты орындау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	жұмыс орны манипуляцияларды орындауға дайындық үшін барлық талаптарға сәйкес жабдықталған; практикалық әрекеттер манипуляцияларды орындау алгоритміне сәйкес ретімен орындалады; пациенттің және медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; уақыт шегі сақталады; жұмыс орны санитарлық-эпидемиялық режимнің талаптарына сәйкес тазаланады; барлық әрекеттер негізделген.
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	практикалық манипуляцияларды орындау үшін жұмыс орны толығымен дербес жабдықталмаған; практикалық іс-әрекеттер дәйекті, бірақ сенімсіз орындалады; емделушімен медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; уақыт регламенті сақталмайды; жұмыс орны санитарлық-эпидемиялық режимнің талаптарына сәйкес жиналады; барлық іс-әрекеттер оқытушының нақтылау сұрақтарымен негізделеді;
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	практикалық манипуляцияларды орындау үшін жұмыс орны толық жабдықталмаған; оларды орындау дәйектілігі бұзылған; іс-әрекеттер белгісіз, іс-әрекеттерді негіздеу үшін оқытушының жетекші және қосымша сұрақтары мен түсініктемелері қажет; пациент пен медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; жұмыс орны санитариялық-эпидемиялық режим талаптарына сәйкес тазартылады;
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	жұмыс орнын дайындауға тосқауылдар орын алған, практикалық манипуляцияларды өз бетінше орындай алмау; пациенттің және медициналық персоналдың қауіпсіздігін бұзатын әрекеттер жасалады, санитариялық-эпидемиялық режимнің, аппаратурамен, пайдаланылатын құрал-саймандармен және материалдармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының талаптары бұзылады.

11. Оқу ресурстары

Әдебиеттер

Негізгі :

- Ортопедиялық стоматология: оқулық / астында.ред. Э. А. Каливрадзияна, И. Ю. Лебеденко, Е. А. Брагина, И. П. Рыжовой.-2-ші басылым- М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018
- Копейкин В. Н., Демнер Л. М. "Зубопротезная техника" (Мәскеу, "Медицина", 2010.)

Қосымша:

- Ортопедиялық стоматология: (алынбайтынтіспротездеу): оқулық/О.Р. Құрбанов, А. и. Абдурахманов, С. и. Абакаров.-М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.-456 с. ил.
- Ортопедиялық стоматология. Материалдар мен технологиялар: оқулық/А. и. Абдрахманов, О.Р. Курбанов. -3-ші басылым., перераб. и доп.-М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016.
- Курляндский В. Ю. " Тәжірибелік сабақтарға арналған нұсқаулық Ортопедиялық стоматология бойынша "(Мәскеу, "Медицина", 1997ж.)
- Рыбаков А. и., Иващенко г. м., Пуре Т. М. "Стоматология анықтамалығы"

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы пәнінің жұмыс бағдарламасы	044/45-11(8) 18 беттің 17 беті

Электронды деректер базалары

№	Атауы	Сілтеме
1	Республикалық жоғары оқу орындары аралық электрондық кітапхана	http://rmebrk.kz/
2	Консультант студента	http://www.studmedlib.ru/
3	Открытый университет Казахстана	https://openu.kz/kz
4	«Заң» нормативтік-құқықтық актілер базасы	https://zan.kz/ru
5	«Параграф Медицина» ақпараттық жүйесі	https://online.zakon.kz/Medicine/
6	Научная электронная библиотека	https://elibrary.ru/
7	Ашық кітапхана	https:// kitap.kz/
8	Thomson Reuters	www.webofknowledge.com
9	ScienceDirect	http://www.sciencedirect.com/
10	«Aknurpress» сандық кітапхана	https://aknurpress.kz/login
11	Scopus	https://www.scopus.com/

12. Пәннің саясаты

Пәнді меңгеру үшін қойылатын талаптар:

1. Себепсіз сабақтан қалмау;
2. Сабаққа кешікпеу;
3. Сабаққа формамен келу;
4. Тәжірибелік сабақтарда белсенді болу;
5. Сабаққа дайындалып келу;
6. Білім алушының өзіндік жұмыстарын уақытылы кесте бойынша тапсыру;
7. Сабақ үстінде басқа іспен шұғылданбау;
8. Сабырмен өзін-өзі ұстай білу, оқытушыларды және өзімен бірге оқитын жолдастарын сыйлау, мейірімді болу;
9. Кафедраның мүліктеріне қамқорлық жасау.
10. Білім алушылардың білімдерін аралық бақылау бір академиялық кезеңде екі реттен кем емес теориялық оқытудың 7/14 апталарында жүргізіледі, аралық бақылау қорытындысы оқу үлгерім журналына және электронды журналға дәріске қатыспағаны үшін айып балы ескере отырып қойылады (дәріске қатыспаған жағдайда айып балы аралық бақылау бағасынан алынады). Дәрістің бір сабағына қатыспаған жағдайда 1,0 балл айып балы алынады. Себепсіз аралық бақылауға қатыспаған білім алушы пән бойынша емтихан тапсыруға жіберілмейді. Аралық бақылау қорытындысының мәліметі бақылау аптасының соңында деканатқа өткізіледі.
11. БӨЖ бағасы кестеге сәйкес сабақ барысында оқу үлгерім журналына және электронды журналға БӨЖ сабағына қатыспағаны үшін айып балы ескеріле отырып қойылады. БӨЖ-дің бір сабағына қатыспаған жағдайда айып балы 2,0 балды құрайды.

Цифрлық білім беру ресурстары (ЦБР) мен цифрлық контентті оқытушы бекітілген академиялық топқа (ағымға) арналған "тапсырма" модулінде орналастырады. Оқыту бейнематериалдарының барлық түрлеріне кафедраның бұлтты қоймасына сілтемелер беріледі.

13. Platonus ААЖ "тапсырма" модулі барлық оқу және әдістемелік материалдарды қашықтықтан оқыту мен орналастыруға арналған негізгі платформа болып табылады

13. Академияның моральдық және этикалық құндылықтарына негізделген академиялық саясат

Пән бойынша баға қою саясаты

Білім алушының курс аяқталғаннан кейінгі **қорытынды бағасы (ҚБ) рұқсат беру рейтингісінің (РБР)** бағасы мен **қорытынды бақылау бағасының (ҚББ)** қосындысынан тұрады және балдық-рейтингтік әріптік жүйеге сәйкес қойылады.

$$ҚБ = РБР + ҚББ$$

Рұқсат беру рейтингісін бағалау (РБР) 60 балға немесе 60% - ға тең және мыналарды қамтиды: **ағымдағы бақылауды бағалау (АББ)** және **межелік бақылауды бағалау (МББ)**.

Ағымдағы бақылауды бағалау (АББ) практикалық сабақтар мен БӨЖ сабақтарының орташасын бағалауды білдіреді.

Межелік бақылауды бағалау (МББ) екі межелік бақылаудың (МББ) орташа бағасын білдіреді.

Рұқсат беру рейтингісінің бағасы (60 балл) мына формула бойынша есептеледі::

$$РБР_{орт} * 0,2 + АББ_{орт} * 0,4$$

Қорытынды бақылау (ҚБ) тестілеу нысанында өткізіледі және білім алушы 40 балл немесе жалпы бағаның 40% - ын ала алады.

Тестілеу кезінде білім алушыға 50 сұрақ ұсынылады.

Қорытынды бақылауды есептеу мынадай түрде жүргізіледі: егер білім алушы 50 сұрақтың 45-іне дұрыс жауап берсе, бұл 90% құрайды.

$$90 \times 0,4 = 36 \text{ балл.}$$

Қорытынды баға, егер білім алушының жіберу рейтингісі бойынша (ЖР) =30 балл немесе 30% және одан жоғары, сондай-ақ қорытынды бақылау бойынша (ҚБ)=20 балл немесе 20% және одан жоғары оң бағалары болған жағдайда есептеледі.

Қорытынды баға (100 балл) = РБР орт* 0,2 + МББ орт* 0,4 +ҚБ* 0,4 бақылау түрлерінің бірі (МБ1, МБ2, АБорт) үшін **қанағаттанарлықсыз** баға алған білім алушы емтиханға жіберілмейді.

Айыппұл балдары ағымдағы бақылаудың орташа бағасынан алынады

14. Бекіту және қайта қарау

Кафедрада бекітілген күні	Хаттама	Кафедра меңгерушісі	Қолы
« <u>22</u> » <u>06</u> 202 <u>3</u> ж	№ <u>11</u>	<u>Шуктаров А.Б.</u>	<u>М</u>
Кафедрада қайта қарау күні	Хаттама	Кафедра меңгерушісі Т.А.Ж.	Қолы
« <u> </u> » <u> </u> 202 <u> </u> ж	№ <u> </u>		
ББК мақұлданған күні	Хаттама	ББК төрағасы:	Қолы
« <u>23</u> » <u>06</u> 202 <u>3</u> ж	№ <u>11</u>	<u>Кенбаева А.О.</u>	<u>А</u>
ББК қайта қарау күні	Хаттама	ББК төрағасының Т.А.Ж.	Қолы
« <u> </u> » <u> </u> 202 <u> </u> ж	№ <u> </u>		